

כְּרָתֵן נֶגֶן גַּדְעֹן

זב

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים עַל־זֶה בְּנֶגֶן וְעַלְתָּם אֶת־הַר — Go up this way in the south and climb up the mountain. In telling them how to travel, Moses revealed to the explorers the reason he was sending them and the purpose of their mission. To understand this, we must turn back to the story of Joseph being sent by Jacob to inquire about the welfare of his brothers in Shechem. So [Jacob] sent [Joseph] from the

valley of Hebron [פְּתַח חֶבְרוֹן], and he came to Shechem (Gen. 37:14). Rashi comments (s.v. פְּתַח): But was not Hebron situated on a hill, as it is said [Num. 13:22], They went up in the south, and he came to Hebron? Rather, [the meaning is that Jacob sent him] in consequence of the [necessity of bringing into operation the] profound thought (eitzah amukah) of the righteous man who was buried in Hebron—in order that there might be fulfilled that which was spoken to Abraham [when the covenant was made] “between the parts.”

The Midrash saw great symbolism in the words עַקְמַת הַכְּרָנוֹן. In a valley surrounded by towering mountains, one can see very little. He lives in shadow; his field of vision is limited. However, a person standing on the peak of the mountain can encompass a large area with a single glance. His field of vision is enormous.

Jacob did not just send Joseph; he accompanied him for part of the road and then down the slope into the depression of Hebron. Jacob was completely unaware of the consequences this errand would produce. He was in a valley; he did not see far enough. His intuition, his outlook, his glance, usually embraced enormous areas, but not this time, not on that day. Had Jacob had his incisive intuition, he would never have sent Joseph at all. Jacob knew very well that Joseph was disliked; to send Joseph to Shechem to inquire about the health and welfare of his brothers was foolhardy. But Jacob was in a valley, עַקְמַת חֶבְרוֹן. Had he been on the peak of the mountain as he usually was, had he been inspired that day, he would never have lost Joseph. But he descended with Joseph from the peak of the mountain into the valley, into the depression, and his view became obscured. He sent Joseph, and in sending Joseph he also precipitated the exile in Egypt.

The history of Jewish exile started the very moment Jacob turned his back on Joseph. And now, Moses said, we are elected to carry out another assignment, a much more pleasant and joyful one. We are elected to climb up the mount, to stop on its peak and cast a searching glance. We belong not to the waiting generations, but to the fulfilling generation. That is what Moses said to the twelve would-be explorers: Jacob came down the mount, you go up the mount. You will see something which Jacob did not see. You will see that the people are returning to the land.

Moses told them to travel via the Negev. The Negev is the cradle of Jewish history. The “covenant between the pieces” most probably took place in the Negev. The Negev pulled Abraham (Gen. 12:9). This is the spot where the great covenant was concluded between God, man, and land. Now, said Moses, go and reverse Jacob’s movement. Go not from the peak of the mount into the depression, but from the valley unto the peak of the mount. And when you stand at the peak of the mount, see what kind of land it is (verse 18). This was not a question but a prediction: you will see what the land is. You will encounter a great vision, a wondrous spectacle. You will realize the link between God and the land, and understand that there is perfect harmony and an eternal bond. You will understand the quality and the essence of the land that is the abode of the Shechinah, that only there can the people realize their great potential. You will see that the land is worthy of our sacrifices, our waiting, our faith, our hope. The uniqueness and singularity of Eretz Yisrael can somehow be united with the element of segulah, the uniqueness and singularity of the people. (Vision and Leadership, pp. 183-184)

בְּזַיְזָבָא עַד חֶבְרוֹן וְשֵׁם אֲחִיכָּנוּ שְׁשִׁי וְתַלְמִי יְלִידֵי הַעֲנָק (יג. כב).

וְבְּזַיְזָבָא עַד חֶבְרוֹן, וְבָאָמָר מַבָּעֵי לָה ? אָמָר רְبָא מַלְמָד שְׁפִירֶשׁ כִּלְבָ מַעַצָּת
וְתִלְבָנוּ דְּכַתִּיבָה, וְעַבְדִּי כִּלְבָ עַקְבָּת הַיּוֹתָה רֹוח אַחֲרַת עַמּוּ" (סוטה לד). וּרְשָׁי אָוָמָר
לְבָדוֹ הַלְּךָ שֶׁ וְנִשְׁתַּחַתָּה עַל קְבָרִי אֲבוֹת שֶׁלְאָיָה נִיסְתָּה לְחַבְרֵינוּ לְהִיּוֹת בְּעַצְמָתָה,
וְתִלְבָנוּ (דברים א) וְלוּ אָתָן אֶת הָרָץ אֲשֶׁר דָּרַךְ בָּהּ, וְכַתִּיבָה (שופטים א) וְתִלְבָנוּ
חֶבְרוֹן. כִּלְבָ רָאָה וְנוֹכַת, שְׁבָגוּרְלָוּ עַלְלָה לְהַמְצָא בְּחַבְרָתָה רְשָׁעִים שְׁכָלְלָוּ
חַדְשָׁמִיתָה. תִּיאָה לְהַזְׁכִּיאָה דְּבַת הָרָץ וְלְהַמְּאִיס אָוֹתָה בְּעַנִּיָּהָם. כִּלְבָ הַרְגִּישׁ, כִּי גּוֹסָף
הַחַדְשָׁמִית שְׁלֹו הַמִּקְשָׁרָת אָוֹתָה בְּחַבְרָתָה אַינְיָ סְופִית לְאָרֶץ, וְזֹא זְקוּק הַפָּעָם לְפִי שְׁנִים
הַחַדְשָׁמִית יָכוֹל לְעָמֹוד אֵיתָן כָּצֹר חַלְמִישׁ נִגְדַּע הַעֲצָה הַרְעָה וְזַהֲזֵחַ הַחֻזָּק שֶׁל יִתְרַח
הַחַדְשָׁמִית, לְכָן פְּרִישָׁה מֵהֶם וְתַלְקֵד לְבָדוּ לְהַשְׁתַּחַתָּה עַל קְבָרִי אֲבוֹת, שְׁכָל אֶחָד מַשְׁלָשָׁת
הַאֲבוֹת עַמְדָה בַּעֲבָר אֶחָד בְּנֶסֶיּוֹת מַאֲדָ קָשִׁים, בְּשַׁכְלָן עַזְוָלָם פְּגַזְוּ עַמְדָה מַעֲבָר אֶחָד, שְׁמַטְמָא
הַטְּפִילָל כִּלְבָ, שְׁהָאֲבוֹת יָצַלְוּ עַלְיוֹ אֶת הָרוֹחַ הָאֲחֹרֶת הַנּוֹסֶת שְׁמַבְלָעוֹתָה לֹא יוּכְלָה לְחַזְקֵק
מַעֲמָד.

וְאַכְּן הַתּוֹרָה אָוָמָרָה: «וְעַבְדִּי כִּלְבָ עַקְבָּת הַיּוֹתָה רֹוח אַחֲרַת עַמּוּ"», הַיּוֹנָה הַרְחָא שְׁחוֹרָתָה
עַלְיוֹ בְּהַשְׁתַּחַתוֹתָו עַל קְבָרִי אֲבוֹת, «וַיִּמְלָא אֶתְרִי», בְּאַמְנוֹנָה וּבְתוּמָה לְבָ מַלְלָא אֶת הַשְׁלִיחָות
שְׁהַעֲמָסָה עַלְיוֹ, «וְתִבְיאָתָיו אֶל הָרָץ אֲשֶׁר בָּא שְׁמָה», אֶל חֶבְרוֹן, «וַיַּרְאָוּ יְרִישָׁה»,
וְכַפְרִישָׁי: «יְרִישָׁו אֶת הַעֲנָקִים וְאֶת הַעַם אֲשֶׁר בָּהּ».

הַתּוֹרָה מַבְלִיטה גָּם, «וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים עַד חֶבְרוֹן וְשֵׁם אֲחִיכָּנוּ שְׁשִׁי וְתַלְמִי יְלִידֵי הַעֲנָק», וְהַגָּמָן
(סוטה לד) אָוָמָרָה: «תְּנִיאָ אֲחִיכָּנוּ, מַיּוֹמָן שְׁבָאתָם, שְׁשִׁי, שְׁמַשִּׁים אֶת הָרָץ כְּשַׁחַתָּה

ותלמי, שמשים את הארץ תלמים תלמים, ילידי הענק, שעוניקים את חמה בקומותם".
כל זה מכון להטעים ולהבליט, שכלב בכוון לחברון ראה בת מזר אחד את שלשת הענקים, חיים וקימאים, שהפללו את חדם ואת אימתם על כל יצורי תבל, ומצד השני ראה, להבדיל, את קברי שלוש האבות, אשר מאות שנים כבר עברו מן העת שנסתלקו מן העולם, וגלי עפר ואבני מצדים את מקום מנוחתם. זה האציג כעין התמודדות בין שלשת ענקים גוף חיים ובין, להבדיל, שלשת ענקים רוח שכבר הילכו לעולמם. ואצלם מצא כלב מפלט ומגן, והשראת הרוח האחרת שאוותה אותו בגבורת עילאית. כלב זכה לפיכך לשוב בעתרת נזחון לחברון, בירת ענק הגוף, וורעו הורשו אותם ועשו בהם כליה.

ככל תפנות העמידה בימות החול, בשבותם ובמועדיהם מתחילה בברכת אבות, הברכה היבי' חשובה שככל הברכות כולן, והhallכת היא (או"ח קא) "המפלל צrisk שיכרין בכל [/] הברכות, ואם אין יכול לכפות בכולן, לפחות יכוון באבות, ואם לא כיוון באבות אע"פ שכוון בכל השאר יחוור ויתפלל". והרמ"א אומר: "והאידנא אין חווירים בשבי' חסרון כוונת ברכות, שאף בחורה קרוב הוא שלא יכוון, ואם כן למה יחוור". עכ"פ אין לומדים מל' זה את גודל החשיבות של ברכת אבות. והנתן אחורי ברכת אבות באחת ברכת גברות, לציין שנגורות ישראל נבעת מתוך רוח האבות, וזה נאמר (במדבר כג): "כי מראש צרים ארינו ומגבאות אשוריינו". ורש"י אומר: "אני מסתכל בראשיהם ובחלות שרשיהם ואני רואת אותם מיסדים וחוקים כזרים וגבאות הללו, על ידי אבות ואמותות".

מדוע רק כלב דיבר ולא יהושע?

(4)

וניחס כלב אמרם אל-משה ויאמר אלה נעה וירשנו אתה כי יכול נובל לך. והאנשים אשרעלו עמו אמרו לא נובל לךות אל-דעם כי חזק הוא מפנו. וגו. ל-פ-א-

וילך כלב - סטמיך מה כולם. מה מטה - לטעמך מה צידיך נטפה. נום ומלמל וכי זו כלנד עטך לנו ק טמלה. סטמיע סיק קゾל צעל למפל גנומו, מטוק סביס נלדס על מטה צפיגל דברי סמגנלים. שטוקו כולם לטעמך גנומו, מהר ונלע קרע לנו מה טיס וטוויל לנו מה סמן וטיגנו לנו מה קפלי.

יש כאן מקום לשאלת גודלה, כי הנה גם יהושע בן נון וגם כלב בן יפונה לא היו בעצת המרגלים, כמו שנאמר להלן תיכף אחר כל דברי המרגלים ותלונות העם (יד, ז) "ויהושע בן נון וככל בן יפונה מן התרים את הארץ קרוו בגדייהם", אם כן צריך להבין מדווקא כלב בן יפונה הוא זה שהשתיק את העם ודיבר בטובת משה וארץ ישראל, ומדווק יהושע בן נון שתק ולא סייע בעדו, הלא דבר הו!

ונראה בסיטואציה דומה לכאן, הנה לעיל נאמר: (יא, כז-כח) "וירץ הנער ויגד למשה ויאמר אליך ומידך מתנבאים במחנה. ויען יהושע בן נון משרות משה מבחוירו ויאמר אדוני משה כלאמ", ופירש רש"י שם: "דבר אחר, חнос אל בית הכלא, לפי שהיו מתנבאים משה מות ויהושע מכנים את ישראל לארץ".

מעתה נראה, לאחר שנבואה זו מן הסתום כבר התפרנסה ונודעה לכל, היו ישראל אומרים כי מה שייהושע בן נון מדבר טוב על הארץ, זה מפני שרוצה להניג את ישראל ולהכניסם לארץ, אבל לא מיתו של דבר יודיעו הוא שהאמת עם המרגלים, רק מפני שմבקש את ההנאה אמר כך.

(5)

מסיבה זו לא דיבר יהושע מאומה, משומם (משל' ד, כד) "הסר ממך עקשות פה ולזות שפטים הרחק מכם", וכן דאיתא בגמרא (יומא לח ע"א) "לקיים מה שנאמר והייתם נקיים מכם ומיישראל", וכן במשנה

(2)

(שקלים פ"ג מ"ב) איתחא: "לפי שאדם צריך לצאת ידי הבריות כדרך שצורך לצאת ידי המקום שנאמר (במדבר ל, כב) "והייתם נקיים מה' ומישראל". ואומר (משל ג, ד) ומצא חן וshall טוב בעיני אליהם ואדם".

ויהם כלב [יג ל]. מצינו שהקב"ה חשב מעשה זה לדבר גדול כDUCTIB נלהלו יד כד' עבדי כלב עקב היתה רוח אחות עמו, וקבע שבר גדול, אף שלכאורה הוא לא הוועיל לנו כלל. ותווך לומר שעל מהשבותיו שייעיל הוא ג"כ מגעך דבר גדול כזה, ולומדין מוה איך שהאדים צווין לעשות לכבוד שמם אף שלא יועל אך אליו נתעורו איה יהירם לתשובה עי"ז. אבל הגנום לע"ז הוא כדמשמע מקרוא שזבורי העוזר בעת שדרה לכל העם, אבל המרגלים הנסיטים הוטר אחר דבריו לדבר יותר יותר, דהא אחר זה נאמר והאנשים הם המרגלים אמרו כי לא נוכל, אף דבריך ידע זה ולמה נקט עוד הפעם, אבל הוא משומם דבריך כלב נתבטלו דברי המרגלים הראשונים והוצרכו מוחש לחסית ולודח, ונמצא שהועל כלב הרבה בדבריו עד שהיתה התשובה רק לומן קוצר. ושמיעין מוה דכמו דבחוי תגוף הלכה שאף חי שעה קתנה מוחיבים לדאות שיחות, ואף הותר להחל שבת בשליל וממושו, בר הוא גם בחיי הנפש אף שהועל לזמן קצר נמי הוא דבר גדול מאד.

ויהם כלב וגוי עליה געליה וגוי. פרש"י אפילו בשם והוא אומר עשו סולמות ועלו שם נצלחה בכל דבריו. לענברה תמורה למה אמר המשל עשו סולמות, הי"ל אם יאמר עלו לרוקע, כי הסולמות ממש אין כולם. וגראה כשהאדים רוצח להתגדל ציריך לעשות כל מה שביכלו שיביר שהוא רוצה ממש, או יצילחו השית' אם ראיו שהshit' יעוזו, ואם לדבר מצות דאי יעוזו, אבל לבקש שהshit' יגדלתו וינשאהו בא שום עבודה מאו זה א"א לבקש כלל, שלבנו כשרוצה לידע כל התורה אף שלעטו הוא דבר שא"א לפניו, אל יתיאש שלבן לא למד כי, אלא שציריך למדנו כדי כהו ושכלו ואו יקוח להshit' שיצילחו.

(6) (5) (6)

(שקלים פ"ג מ"ב) איתחא: "לפי שאדם צריך לצאת ידי הבריות כדרך שצורך לצאת ידי המקום שנאמר (במדבר ל, כב) "והייתם נקיים מה' ומישראל". ואומר (משל ג, ד) ומצא חן וshall טוב בעיני אליהם ואדם".

אהרן הבהיר לא ביקש מהקב"ה להכנס לארץ ישראל

כיווצא בזזה מצינו שנגזרה הגזירה על משה ואחרן שלא יכנסו לארץ ישראל בעון חטא מי מריבה, (להלן ב, יב) "ויאמר ה' אל משה ואל אהרן יעו לא האמנתם بي להקדישני לעני בני ישראל لكن לא תביאו את הקהל הזה אל הארץ אשר נתתי להם".

ואכן משה ובינו הרבה בתפלות כדי לבטל רוע הגזירה וכדייאתא במדרש' (דברים רבה יא, ז) "ומனין שהתפלל משה באותו הפרק חמיש מאות וחמשה עשר פעמים שנאמר (דברים ג, כט) ואתחנן אל ה' בעת ההיא לאמר, ואתחנן בגימטריא hei הוי".

וחומו מאיד שלא מצינו מזכיר בשום מקום על אהרן שהתפלל והתחנן גם כן להعبر מעליו את רוע הגזירה, רק אצל משה מצינו במקומות רבים בחז"ל שהוא מתפלל ומבקש ומתאוה להכנס לארץ, ויש לתמונה למה לא ביקש גם אהרן על דבר זה שיזכה להכנס לארץ".

וכותוב בזוהר הקדוש, הטעם שאחרן לא התפלל שיזכה להכנס לארץ ישראל מפני שהיא כהן והוא אומרם כי הסיבה שרוצה להכנס לארץ כדי לקבל תרומות ומעשרות וכן כן עשרים וארבע מתנות כהונה שנוהגים רק בארץ ישראל, ובשביל להרחיק מעצמו לוזות שפטים זו, לא התפלל להקב"ה שיבניטו לארץ.

נמצאו למדים עד כמה גדול עניין זה שציריך האדם להסיר ממנו כל עקשות פה ולוזות שפטים, עד כדי כך שבגלל זה לא התפלל אהרן וכןו כן יושע לא דבר אל העם רק כלב, רקיים מה שנאמר "והייתם נקיים מד' ומישראל".

Sparks of Chasidus

"A LAND THAT CONSUMES ITS INHABITANTS" (v. 32).

How is it possible that a generation which witnessed countless open miracles from God—the exodus from Egypt, the splitting of the Reed Sea, manna in the desert, to name but a few—were deceived by the spies that “We are unable to go up against the people, for they are stronger than us” (v. 31)? How did their faith crumble so quickly?

6 Chasidic thought explains that the spies suffered from binary logic. They believed in God, and in the power of Divine intervention, with perfect faith. But they perceived that life is guided either by the laws of nature, or, if God so desires, by Divine intervention. They could not conceive of the scenario where God's supernatural providence extends through the veil of nature.

From the time when Moshe first announced the exodus from Egypt until this point, when the Jewish people were poised to enter the Land of Israel, God had guided them with a series of open miracles. But, the spies argued, when the Jewish people would settle in the Land, these miracles were going to cease. The manna would no longer fall; and Miriam's well would no longer produce water—as was indeed the case—meaning that the Jewish people would be forced to seek their sustenance through natural means. Then, the spies argued,

they would be helpless. For God's miracles had only proven that He could provide assistance by breaking nature, they had no evidence that God's providence would extend within nature.

Thus, they concluded, it is a land that consumes its inhabitants” (v. 32), as if to say: “When we will be preoccupied with earning a living through natural means, our ability to live a life of Divine worship will be totally consumed!” To prove their point, they cited the case of the nefilim-giants (v. 33), who were angels while in the spiritually conducive environment of the heavens, but became immediately corrupted as soon as they began to live a physical life on earth (see *Yalkut Shimoni* cited in *Classic Questions*).

Yehoshua and Calev responded: “If God desires us, He will bring us to this Land” (14:8). God is not bound by any limitation whatsoever. Since He desires us to make a home for Him in this physical world through the observance of Torah and mitzvos, His providence will extend to us within the confines of nature. God will help us every single day, not with earth-shattering miracles, but with “small miracles,” that do not overtly break the natural order.

(Based on *Likutei Sichos* vol. 4, p. 104ff., vol. 28, pp. 91-2)

המרגלים ותרופת הנסכים

(ט)

נסכים ואוצר ישראל

מיד עם סיום פרשת המרגלים, לאחר שגם המעלים בהר נסגו והוכו עד חרמה על ידי העממי, עוברת התורה במעבר חד לנושא חדש לגמרי - מנוחות ונסכים:

ויבר ה אל משה לאמר. דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם
 כי תבוא אל הארץ מושביכם אשר אני נתן לכם. ועשיתם אשיה
 לה' אלה או זבח לפלא נזר או בנדבה או במעדריכם לעשות רוח
 ניחת לה' מן הבקר או מן הצאן. והקריב המקירב קרבנו לה'
 מנוחה סלת עשרון בלול ברכעית ההין שמון. וין לפסך רביעתה
 מהין תעשה על העלה או לזבח לבשך האחד. או לאיל תעשה
 מנוחה סלת שני עשרונים בלול בהין בשמן שלשית ההין. וין לפסך
 שלשית ההין מקירב ריח ניחת לה'.

halca 10 הלכה זו של הוספת סולת, שמון וין בצדיו של כל קרבן, לכוארה מקומה בספר
 ויקרא, מדוע אם כן נאמרה בפרשנות?

על פי המדרש, ישראל התחייבו בנסכים רק עם הגעתם לארץ ישראל, כפי שעולה גם
 מהפסוקים: "כִּי תָבֹא אֶל אֶרְצֵךְ מוֹשֵׁבֵיכֶם אֲשֶׁר אַנְתִּי נَתַן لְכֶם..." - "בָּא הַכּוֹבֵד לִמְדָד
 שְׁלָא נִתְחַיְּבּוּ יִשְׂרָאֵל בְּנָסָכִים אֶלָּא מִבְּיאָתֵן לְאָרֶץ וְאַיִלֵּךְ" (ספר שלח, קז), ובלשון רשות:
 "בישר להם שכינסו לארץ".

ונסה לעמוד על טיבה של מצוה זו וייחודה לארץ ישראל.

(ט) הגmr'a:

כל הקורא קריית שמע بلا תפילה - Caino מעיד עדות שקר
 בעצמו. אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן: Caino הקריב
 עולה بلا מנוחה וזבח بلا נסכים. (ברכות יד ע"ב)

איןם. שאינו מניח חפילין בשעת קריית שמע, סובל מבעיה במערכת היחסים שבין
 העולם והמחשבה והכוונה - קריית שמע, בין עולם היישום - הנחת התפילה.
 והקונן, העולה או הזבח, בא מהחי, וαιלו המנוחות והנסכים באים מן הצומח. הקרבן
 מגביה את הרובד הנפשי, והנסך והמנחה את הרובד הקרוב לקרקע, המעשי, הארץ.
 לתקריב זבח משמעו לרום כוונות, אך לא המנוחה והנסך חסורה הירידה למעשה
 ואנכי. זה הנטק בין קריית שמע להנחת תפילה. הרוח אינה מתגללה בחומר
 וואשנונה אינה מופיעה בגוף. התפילה עשוים מעור בהמה גסה, חומר עב, מוחשי
 וגס. ללא שיתוף החומר במעשה הקודש, העולם אינו שלם.

אורחות

33 אזוננו"ר הוזן מחייב, רבי שניואר זלמן מלאי, רואה בחטא המרגלים רצון להישאר
 כעולם הרוח بلا לחברו לעולם המעשה, הבא לידי ביטוי בעיקר בחיים בארץ.

המרגלים היו במדרגה גבוהה מאוד ולא רצו להשפיל את עצמם
 למיצות מעשיות שהוא בבחינת המשכת אור אין סוף ב"ה
 למיטה ואנוור על ארץ ישראל שהיא אוכלת יושביה... ורצו
 להיות בבודד דוקא... בחינת ארץ ישראל שלמעלה. (ליקוטי
 תורה שלח, א)

(ט)

חותם זהה מנוגד לכל רעיון השוראת השכינה, השרואה בצעיר כאשר ובדי החומר אוונו מוחלטים ומתחברים לקודש, כאשר את הקרבן לא מלווה הסולת, השמן והיין. יייזוז נוליד אבל, כמו האבל על נשמה המסתלקת מהגוף.

אבל יהושע וככל אמרו טוביה הארץ מאד מאד שעיל ידי ארץ ישдал שלמטה דוקא, בחינת מצות מעשיות דוקא יומשך בחינת אור אין סוף... כי באמות עיקר כוונתו יתרוך שהיה דירה בתחוםים דוקא כאמור חז"ל 'עתה הקב"ה יהיה לו גירה בתחוםים' ושיהיה נגלה לעין כל בשור ושיהיה הגילוי למטה כמו למעלה ואדרבא ביתר שאות. (שם)

(ט)
טכ

שמחה הנסכים

כאשר היו מנוסכים את הנסכים בבית המקדש היה יורד מגג המזבח דרך השיתין עד לתהום, אז היו הלוים פוצחים בשירה ונגינה בשמחה גדולה. שמחה על היין היורד עד התהום ומהבר בין העליונים והתחthonים, "בקדש השך נסך".

11

שהאורה הגדולה הזאת מתגללה בארץ, מתגלם בחיים המעשיים והשכליים, הכל מתברך... הכל על' שם ומרנן, מפני שכנסת ישראל נחתת לאשראhaus בארץ יזרות לשירות הארץ)... הכל מתברך, הכל מתנשא, ברוך ד' אלהי ישראל מן העולם ועד העולם. שמחו בד' וגילו צדיקים והרנוו כל ישראל לב". (אורות, אורות ישראל, א, ח)

16

זו משמעות הגעתנו לארץ ישראל. רוב המצוות יכולות להתקיים רק בארץ, דוקא ברבדים הקומיים, בהם אנו מקדשים את שם ה' ומופיעים את שכינתו בתחוםים.

21

קבלת עול מלכות שמים בשלימות

(ט) טכ טכ

"כי דבר ה' בזה ואת מצותו הפר הכרת תברת וגוי" (טו, לא)

"ר' נהוואי אומר: כל מי שאפשר לו לעסוק בתורה ואין עסוק, עליו הכתוב אומר: כי דבר ה' בזה ואת מצותו הפר" (סנהדרין עט).

דברי ר' נהוואי מאירים אמנים את חלקו הראשון של הפסוק – אומר הסבא זצ"ל מקלט בספריו "חכמה ומוסר" – אך עדין יש להבין, מדוע כאשר אין אדם עוסק בתורה מתקיים בו "ויאת מצותו הפר"?

העניין יتبאר על פי משל בית מלון הומה או Rochis. בכל רגע מגיעה פניה אחד המתארחים במלון. האחד מבקש לדעת היכן חדרו, השwi מתעניין בסודיו בית המלון, ואחרים באים כשתלונות בפיהם. בעל בית המלון המעניין לכבד את אורחיו ולהנעים עלייהם את השותות בבית מלונו, נעה לכל הפניות ושולח את העובדים למלא משאלות האורחים. וכן, נער מלון אצים ללא הפגוה כדי לעשות את מלאכתם באמונה.

זהה בשעת עומס זו חולף לו בעל בית המלון ליד אחד החדרים ומצא שם את אחד העובדים יושב בקורסא ומשחק בקוביא עם אחד האורחים. מה משפטו של עובד

חצוף זה? הרי מטופק מעשו ניכר שפרק מעליו את על אדוניו, וראוי הוא לכל עונש... מלכות רבות מוטלות על האדם בעבודתו הרוחנית, כמו שאמרו חז"ל "המלאכה מרובה" (אבות פרק ב). ויעוין בפירוש רבינו יונה שם שביאר שכוונות התנאה למלאכת

התורה, תיקון הנפש וKENIOT המועלות. אם גם כאן יימצא ש"הפועלים עצילים" וAINIM מטימים

(ט)

שכם לעשות מלאכתם ב"יום הקצר" – הוא העולם הזה – אלא יושבים ומשחקים, אוות
הוּא כִּי פָרַקְוּ עַל אֲדוֹנָם. מאחר שהאדם לא נברא אלא כדי שיקבל עליו על מלכות שמים
(אגרת התשובה לרביינו יונה) לפיכך הפרק על איינו כדי שנברא.

זה אפשר מאמרו של ר' נהורי "מי שאפשר לו לעסוק בתורה" – יש לו פנאי, וחיבב
לעסוק כדי שידע את המעשה אשר יעשה: "וְאֵינוֹ עָוֵסֶק" – מבחז זה הוא כבר אוט לפרקת
על אדונו מעל צוארו, והיינו: "כִּי דִבְרֵה יְבָזָה". דברים אלה נכוונים כשלעצמם גם אילו לא
הייה בעסק התורה הענין של "על מנת לעשות", אלא לימוד לשם. על אחת כמה וכמה
שנכוונים הדברים כאשר מחייב האדם ללמידה על מנת לעשות. לפיכך המנעות מעסוק
התורה היא גם בבחינת "מצוותו הפר" – פריקת על מצוות. יש כל כך הרבה הלוות
געוניים שעל האדם לדעת, ואילו הוא יושב ומשתק...

אם נחזר לשל עובדי המלון נבחן שיש בינויהם שלושה סוגים: אחד ההולךTZDIR
מחדר לחדר ודואג שיהיה לאורחים כל מחסורים. עובד זה ממלא את רצון אדונו
בשלימות שכן בעל המלון רוצה שהכל יהיה שבעי רצון. שני יושב במקומות מרכזוי בבית
המלון כך שגם אחד האורחים יודק לו ימצא אותו בקלות. גם הואאמין מביע נכוונות
למלא תפקידו, אך לא באותה שלימות ראשוני. השלישי הוא מיודענו היושב ומשתק וגם
/ כאשר פונדק אליו האורחים אין הוא מתריח עצמו לעוזר להם. בהתנהגותו הוא מוכיח,
כאמור, שפרק על אדונו לגמרי. לפיכך משפטו נחרץ כבר – הוא יסולק מן המלון.

גם בעבודת ה' יש מי שנושא עליו TZDIR על מלכות שמים. לפני כל פעולה הוא מתבונן
האם כדאי לעשותה או שמא עדיף להמנע. לעומת יש מי שכח לנמרי כי עבד הוא וכי
מושהר הוא מה לעשות ומה לא. זה עבד שפרק על לנMRI ועליו נאמר "הכרת תורת".
העבד השלישי הוא זה המוציא בין השנים הנזכרים. הוא הולך ממשקיין, אך יודע כי
עבד ה' הוא ושמחוותו להזהר באזהרות התורה. אף ש אדם זה אינו במדרגה העליונה,
מכל מקום כאשר יקראווה יאמר "הנני". וכאשר יגיע לידי דבר שמORGELBO ויאודיע היבט את
חומר אישורו, יראתו תקרה לו והוא יענה: "הנני, להזהר באיסור". בזכות זה יעוזנו ה'
להיות עבד נאמן לפני ולקיים על מלכות שמים בשלמות.